AQUELLS 54 DIES

AQUELLS 54 DIES

JORDI DALMAU

L'Alt Empordà va perdre el 17% de la seva població per causa de la fil·loxera. Un trist recordatori d'ara fa 170 anys, una plaga universal que en el seu dia a Portugal la varen anomenar el "novo flagello das vinhas". Era un insecte que s'alimentava dels ceps i matava totes les vinyes, sense excepció. Per falta de feina, els empordanesos de les vinyes es veieren abocats a una emigració massiva. La plaga va venir de Nord-amèrica cap al Regne Unit i França, i pel Roselló i el Vallespir va arribar a Sant Quirze de Colera l'any 1879, avançant imparable cap a totes les comarques vinícoles de Catalunya.

Sembla que el govern de l'Estat espa?nyol es va mostrar massa inactiu contra la plaga. Una llei d'indemnitzacions preveia alguna compensació, però els pagesos que l'esperaven varen quedar terriblement decebuts. Es feien congressos, es feien recollides de mostres i demés tràmits massa acostumats. Amb la indignació general hi hagué un alçament popular al poble de Llers contra l'entrada de tants teòrics de tantes comissions. Mentrestant, els pagesos més tossuts continuaven plantant sarments contaminats, amb la qual cosa la situació es va agreujar. Un autèntic desgavell. Fins i tot es va implantar un impost especial per combatre la fil·loxera, quan precisament les vinyes ja eren mortes.

L'Institut Català de Sant Isidre va entrar en unes juntes d'acció: fou cridat a Catalunya, amb urgència, el científic francès Dr. Monnier, coneixedor d'un procediment químic contra la fil·loxera; després d'una visita del territori ell va fer diagnòstic i recepta del producte adient que, des de França, va ser enviat cap aquí. Però aquella tramesa fou retinguda a la frontera durant 54 dies, per qüestions burocràtiques/duaneres, diguem-ho així, provisionalment. M'agradaria que algún historiador prengués aquest episodi com un objecte d'estudi de tota la veritat i en fes la divulgació corresponent. El cor em diu que hi tenim alguna lliçó per aprendre-hi.

Actualment, en una Europa que voldríem solidària del tot, potser no succeiria la vergonya d'aquells 54 dies que es va encallar un enviament destinat a un bé de vital importància. Sembla que avui es podria solucionar amb una piulada nerviosa, cap al nord o cap al sud, qui sap, sempre som al mig.

Ara podríem fer una mena de joc de ciència-ficció, com una reflexió, sobre una virtual plaga; hi serien convidats molts grups que -sense mirar protocol, perdó- podrien ser aquests: els pagesos, els ecologistes, els diputats, els senadors, els consellers, els ministres, els enòlegs, els ajuntaments, els amics de les vinyes, els sociòlegs, els biòlegs, els peridistes. Ah, i els tertulians, i els assessors de les institucions públiques. Anava a posar un adjectiu qualificatiu específic per a cada col·lectiu, però em podria "passar", i això ja forma part del joc reflexiu, que és personal del lector. Consistiria a imaginar-se quina actuació faria avui mateix cadascú davant una plaga i un entrebanc com aquells succeïts a la meitat del segle XIX . Perquè ara -i sempre- cal assumir responsabilitats. Perquè resulta, per exemple, que la línia comarcal de la MAT s'ha fet tota sola, i el parc Central de Girona s'ha desfet tot sol, i la misèria econòmica i social, que ha portat la crisi com una nova fil·loxera, també es deu haver fet tota sola, i la seva solució qui sap en quina frontera està retinguda, i no pas 54 dies sinó que ja fa 8 anys que dura.

Font del document: http://www.diaridegirona.cat/opinio/2014/04/03/54-dies/663525.html?utm_source=rss